Комунальний заклад Сумської обласної ради
«Сумський фаховий медичний коледж»

Циклова комісія предметів профільної середньої освіти та освітніх компонентів, що формують загальні компетентності

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчальної роботи

Людмила ЛЯШЕНКО
«01» вересня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
ОБОВ`ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
на 2026 / 2027 навчальний рік

Назва навчальної дисципліни	**Історія України**
Галузь знань	**I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення**
Спеціальність	**I5 Медсестринство**
Освітньо-професійна програма	**Лікувальна справа** **Сестринська справа**
Форма навчання	**денна/вечірня**
Освітньо-професійний ступінь	**фаховий молодший бакалавр**
Обсяг кредитів ECTS	**1,5**
Загальна кількість годин	**45**
Розробник:	**Ігор ЧАЙКІН**

Робочу програму розглянуто та схвалено
на засіданні ЦК ППСО ОКЗК
протокол від 01.09.2026 № 1

Голова ЦК **Людмила НОСЕНКО**

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Історія України»

Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь, форма навчання		
Галузь знань	І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення	
Спеціальність	І5 Медсестринство	
Освітньо-професійна програма	Лікувальна справа Сестринська справа	
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр	
Форма навчання	денна/вечірня	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов`язкова	
Обсяг кредитів ECTS	1,5	
Загальна кількість годин	45	
аудиторних	30	
Із них:	*лекції*	30
	семінарські заняття	-
	практичні заняття	-
	лабораторні заняття	-
Самостійна робота здобувача освіти, у тому числі індивідуальна робота	15	
Підготовка та проведення екзамену	-	
Кількість модулів	-	
Форма підсумкового контролю	Диф.залік	
Найменування показників навчальної дисципліни		
Навчальний рік підготовки	2026/2027 навчальний рік	
Термін вивчення дисципліни	1-М – І семестр; 1-Мв – І семестр; 1-Фа – І семестр	

Структура навчальної дисципліни та розподіл годин за семестрами відповідно до робочого навчального плану

Курс	***Семестр***	***Види занять***				***Підготовка та проведення екзамену***	***Семестровий контроль***
		Всього	***Лекції***	***Практичні/ Лабораторні***	***Самостійна робота***		
1 курс	І	45	30	-	15	-	Диф.залік

ОК4 Історія України для здобувачів освіти на основі повної загальної середньої освіти вивчають протягом І курсу, форма семестрового контролю – диференційний залік. Загальний обсяг кредитів ECTS (1,5 кредити), загальна

кількість годин (45 годин), з них аудиторної роботи – 30 год: лекції – 30 год та самостійної роботи – 15 год.

ІІ. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є: формування історико-культурної свідомості молоді, в якій поєднуються знання, погляди, уявлення про суспільний і духовний розвиток, усвідомлення нею нерозривного зв'язку між надбанням минулого і сучасного, традиціями і досвідом різних поколінь українців, виховання патріотизму, відповідальності за долю своєї Батьківщини, спонукання до наполегливої праці в розбудові і зміцненні держави Україна.

Основними завданнями вивчення дисципліни є: допомогти здобувачам освіти зрозуміти сучасність на основі аналізу минулого; вивчити явища та процеси в історії суспільно-політичного життя України, визначити місце і роль в українській історії найвизначніших історичних постатей; формувати у здобувачів освіти почуття патріотизму, національної гідності, об'єктивності в оцінці подій і фактів в історії України.

Після вивчення дисципліни ***здобувачі освіти повинні знати:***

1. Основні епохи в історії людства та їх хронологічні рамки;
2. Суспільно-політичні, соціально-економічні, культурні процеси історичного розвитку українського народу;
3. Державотворчі, культурологічні, конфесійні процеси, періодизацію історичного розвитку України;
4. Історичні події, їх причини та наслідки
5. Зародження та розвиток українського етносу, державності;
6. Процеси побудови суверенної демократичної держави;
7. Діяльність історичних осіб, політичних партій

Здобувачі освіти повинні вміти:

1. Аналізувати найважливіші історичні явища і розрізняти спільне і відмінне в історичному розвитку різних епох і суспільств;
2. Самостійно пояснювати причини історичного явища та аналізувати його;
3. Бачити історичні процеси під різними кутами зору, усвідомлюючи, що історія – це відкритий процес, який не визначається наперед;
4. Розуміти відмінність між історичною подією та її інтерпретацією, усвідомлюючи причини існування різних інтерпретацій одного і того самого явища та вміти критично зіставляти й оцінювати такі інтерпретації;
5. Самостійно добувати історичну інформацію, працювати з відповідною літературою, використовувати сучасні інформаційні можливості;
6. На основі історичних фактів відстоювати погляди на ту чи іншу проблему;
7. Самостійно складати конспект, тези, готувати реферат, доповідь тощо

Здобувачі освіти мають бути поінформовані про:

1. Методи критичного аналізу інформації (вміння відрізняти історичні факти від фейків та маніпуляцій для формування власної незалежної думки);

2. Історичний контекст сучасності (розуміння причинно-наслідкових зв’язків, циклічність історії, її безперервність).

ІІІ. Компетентності та очікувані результати навчання, формування яких сприяє дисципліна. Згідно з освітньо-професійними програмами **Лікувальна справа та Сестринська справа** дисципліна забезпечує набуття здобувачами освіти наступних компетентностей:

Компетентність	**Знання** **Зн1.** Всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання у сфері навчання та/або професійної діяльності, усвідомлення меж цих знань	**Уміння/навички** **Ум1**. Широкий спектр когнітивних та практичних умінь/навичок, необхідних для розв'язання складних задач у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання **Ум2**. Знаходження творчих рішень або відповідей на чітко визначені конкретні та абстрактні проблеми на основі ідентифікації та застосування даних **Ум3.** Планування, аналіз, контроль та оцінювання власної роботи та роботи інших осіб у спеціалізованому контексті	**Комунікація** **К1**. Взаємодія з колегами, керівниками та клієнтами у питаннях, що стосуються розуміння, навичок та діяльності у професійній сфері та/або у сфері навчання **К2.** Донесення до широкого кола осіб (колеги, керівники, клієнти) власного розуміння, знань, суджень, досвіду, зокрема у сфері професійної діяльності	**Автономія та відповідальність** **АВ1.** Організація та нагляд (управління) в контекстах професійної діяльності або навчання в умовах непередбачуваних змін **АВ2.** Покращення результатів власної діяльності і роботи інших **АВ3.** Здатність продовжувати навчання з деяким ступенем автономії
Інтегральна компетентність				
Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях				
Загальні компетентності				
✓ ЗК 1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Зн1	Ум1, Ум2, Ум3	К1	АВ2
✓ ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та	Зн1	Ум1, Ум2	К1	АВ2

закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.				
ЗК 3 Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем	Зн1		К1, К2	АВ2
ЗК 5 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово	Зн1		К2	АВ1
ЗК 8 Здатність до міжособистісної взаємодії	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ2
Спеціальні компетентності				
СК 4 Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно просвітницьку роботу	Зн1	Ум1, Ум2	К2	АВ1, АВ2

СК 8 Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності.	Зн1	Ум1, Ум2	К1, К2	АВ1, АВ2
СК 11. Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки	Зн1	Ум1, Ум2, Ум3	К1	АВ1, АВ2

Результати навчання. Інтегративні кінцеві результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна «Історія України», які визначені освітньо-професійними програмами **Лікувальна справа та Сестринська справа** підготовки фахового молодшого бакалавра спеціальності **І5 Медсестринство** є:

✓ РН 1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації.

✓ РН 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності.

✓ РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей

IV. Програма навчальної дисципліни

№ п/п	Назва змістових модулів і тем	Всього	Вид заняття	
			Лекції	Самостійна робота
1.	Вступ. Найдавніші часи в історії України. Утворення держави у східних слов'ян.	2	2	-
2.	Київська Русь - ранньофеодальна Європейська держава.	4	2	2
3	Галицько-Волинське князівство. Українські землі під владою Польщі та Литви (XIV - середина XVII). Козаччина.	6	4	2
4.	Національно-визвольна війна. Утворення козацької держави. Руїна.	6	4	2
5.	Україна XIX на початку XX ст. Перша світова війна.	3	2	1
6.	Українське національно-державне відродження 1917-1920 рр.	6	4	2
7.	Україна між двома світовими війнам.	2	2	-
8.	Україна в роки Другої світової війни. Мій край в роки Великої Вітчизняної війни.	4	2	2
9.	Післявоєнна відбудова 1945 середина 1950 рр. Україна в роки десталінізації.	2	2	-
10.	Україна в період «стабілізації» радянської влади. Загострення соціально-економічної, ідеологічної та політичної кризи (1965-1990 рр.)	4	2	2
11.	Розпад СРСР. Україна в умовах незалежності (1991-до сьогодення)	6	4	2
	Усього:	**45**	**30**	**15**

V. Теми лекцій

№ п/п	Тема лекції	Кількість годин
1.	Вступ. Найдавніші часи в історії України. Первісний устрій і об'єктивні закономірності розвитку суспільства, їх дії в майбутньому суспільстві.	2
2.	Київська Русь - ранньофеодальна європейська держава.	2
3.	Галицько-Волинське князівство та його роль у формуванні держави на принципах Магдебурзького права.	2
4.	Українські землі під Польщею та Литвою. Козаччина	2
5.	Визвольна війна українського народу середини XVII ст. Формування української держави.	2
6.	Соціально-економічний та політичний розвиток України в другій половині XVII - XVIII ст. Руїна	2
7.	Україна XIX на початку XX ст. Перша світова війна.	2
8.	Українське національно-державне відродження (1917-1920 рр.).	2
9.	Війни Радянської Росії з УНР. Причини поразки української революції	2
10.	Україна між двома світовими війнами (1921-1939 рр.).	2
11.	Україна в роки Другої світової війни (1939-1945)	2
12	Післявоєнна відбудова. Суспільно-політичне життя в Україні у другій половині 40-х та 50-х років XX ст.	2
13.	Україна в період «стабілізації» Радянської влади. Загострення соціально-економічної та ідеологічної кризи (1965-1990 рр.)	2
14.	Розпад СРСР. Україна в умовах незалежності.	2
15.	Європейський вибір України. Україна в умовах повномасштабного вторгнення військ російської федерації	2
	Всього	**30**

VI. Самостійна робота

№ п/п	Теми	Всього годин	Форма контролю
1.	Київська Русь - ранньофеодальна Європейська держава.	2	Складання історичного портрету, тестовий контроль
2.	Галицько-Волинське князівство. Українські землі під владою Польщі та Литви (XIV - сер.XVII). Козаччина.	2	Складання історичного портрету, тестовий контроль
3.	Національно-визвольна війни середини XVII ст.	2	Складання історичного портрету, тестовий контроль
4.	Україна XIX на початку XX ст. Перша світова війна.	1	Складання хронологічної таблиці
5.	Українське національно-державне відродження 1917-1920 рр.	2	Тестовий контроль
6.	Україна в роки Другої світової війни. Мій край в роки ВВВ.	2	Написання есе, тестовий контроль
7.	Україна в період стабілізації радянської влади. Загострення кризи (1965-1990 рр.)	2	Тестовий контроль
8.	Розпад СРСР. Україна в умовах незалежності (1991-2025 рр.)	2	Написання есе, тестовий контроль
	Усього:	**15**	

VII. Зміст програми

ЛЕКЦІЇ

Тема 1. Вступ. Найдавніші часи в історії України. Первісний устрій і об'єктивні закономірності розвитку суспільства, їх дії в майбутньому суспільстві.

Предмет і завдання курсу історії України. Проблематика й структура курсу. Проблеми періодизації історії України. Історіографія курсу історії України. Зв'язок скіфів і сарматів із слов'янами. Антична цивілізація Північного Причорномор'я. Східні слов'яни на території України. Утворення держави у східних слов'ян. Економіка і соціальні відносини східних слов'ян.

Тема 2. Київська Русь - ранньофеодальна європейська держава

Концепції походження держави Київська Русь та її назви. Розширення і зміцнення Київської держави наприкінці IX-X ст. Розквіт Київської Русі наприкінці X- I половині XI ст. Запровадження християнство. Історичне значення християнізації Русі. Політична система. Соціально – економічний розвиток. Зовнішня політика київських князів. Русь і кочівники.

Причини і етапи феодальної роздробленості. Занепад Києва. Тимчасова політична стабілізація суспільства: Володимир Мономах, Мстислав Великий. Занепад Київської Русі з другої половини XI століття. Посилення удільних князівств. Культура Київської Русі. Проблема формування народностей у Руській державі

Тема 3. Галицько-Волинське князівство та його роль у формуванні держави на принципах Магдебурзького права

Політичний, соціальний та економічний розвиток в XII - першій половині XIV століть. Правління династії галицьких Ростиславичів, Ярослав Осмомисл. Правління династії галицько-волинських Романовичів. Роман Мстиславич. Данило Галицький. Боротьба галицько-волинських князів з монголо-татарами. Занепад Галицько-Волинського князівства. Галицько-Волинське князівство як одна із форм української державності. Магдебурзьке право, його роль у розвитку держави.

Тема 4. Українські землі під Польщею та Литвою. Козаччина

Включення українських земель до складу Литовської держави. Політика великих литовських князів на українських землях. Передумови польсько-литовської інтеграції. Кревська та Городельська унії. Боротьба руських князів проти польсько-литовського зближення. Ліквідація удільних князівств. Люблінська унія та її наслідки для України. Православні братства в Україні. Брестська церковна унія: передумови та наслідки. Посилення національно-релігійного гноблення. Культурно-релігійні рухи кінця XVI - першої половини XVII століть. П. Могила. Роль церкви у збереженні самобутності українського

народу.

Причини та джерела появи козацтва. Створення Запорізької Січі. Д. Вишневецький. Устрій та військово-політична організація Запорізької Січі. Основні етапи розвитку козацької державності. Реєстрове козацьке військо. Піднесення козацтва в другій половині XVI століття. Повстання під проводом К. Косинського і С. Наливайка, Поразка повстань та тимчасовий занепад Запорізької Січі. Боротьба козацтва з турками і татарами. Гетьман П. Сагайдачний. Хотинська війна Козацькі повстання 1620-1630-х рр. Причини поразки та наслідки повстань

Тема 5. Визвольна війна українського народу середини XVII ст. Формування української держави

Причини, характер, рушійні сили. Основні концепції періодизації Визвольної війни. Початковий етап війни (1648-1649) Перемоги козацько-селянського війська під Жовтими Водами, Корсунем, Пилявцями. Битва під Зборовом. Зборівський мир. Відновлення української державності. Формування державних інституцій і активізація зовнішньополітичної діяльності уряду Б. Хмельницького. Молдавські походи Хмельницького. Битва під Берестечком і Білоцерківський мир. Битва під Батогом і Жванцем. Зближення України з Московією. Переяславська Рада. Березневі статті Б. Хмельницького. Входження України під протекторатом Московії. Завершальний етап Визвольної війни. Воєнні дії 1654-1757 рр. Становище Гетьманщини після смерті
Б. Хмельницького. Основні напрями внутрішньої та зовнішньої політики І. Виговського. Гадяцька унія. Битва під Конотопом. Гетьманування Юрія Хмельницького. Поглиблення руйнівних процесів в українській державі. Історичне значення Визвольної війни українського народу. Визвольна війна як незавершена буржуазна революція. Оцінка особі Б. Хмельницького в науковій літературі.

Тема 6. Соціально-економічний та політичний розвиток України в другій половині XVII - XVIII ст. Руїна

Причини, характер, рушійні сили. Основні концепції періодизації Визвольної війни. Початковий етап війни (1648-1649) Перемоги козацько-селянського війська під Жовтими Водами, Корсунем, Пилявцями. Битва під Зборовом. Зборівський мир. Відновлення української державності. Формування державних інституцій і активізація зовнішньополітичної діяльності уряду Б. Хмельницького. Молдавські походи Хмельницького. Битва під Берестечком і Білоцерківський мир. Битва під Батогом і Жванцем. Зближення України з Московією. Переяславська Рада. Березневі статті Б. Хмельницького. Входження України під протекторатом Московії. Завершальний етап Визвольної війни. Воєнні дії 1654-1757 рр. Становище Гетьманщини після смерті Хмельницького. Основні напрями внутрішньої та зовнішньої політики І. Виговського. Гадяцька унія. Битва під Конотопом. Гетьманування Юрія Хмельницького. Поглиблення руйнівних процесів в українській державі. Історичне значення Визвольної війни українського народу. Визвольна війна як незавершена буржуазна революція. Оцінка особі Б. Хмельницького в науковій літературі.

Тема 7. Україна XIX на початку XX ст. Перша світова війна.

Адміністративно-територіальний устрій українських земель у складі іноземних держав. Криза кріпосництва і розвиток капіталістичних відносин. Початок промислового перевороту. Місце України в зовнішній торгівлі Російської імперії. Селянські повстання. У.Кармелюк. Діяльність декабристів в Україні. Вплив польського повстання 1830-1831 років на національне життя в Україні. Кирило-Мефодієвське братство. Т. Шевченко.Характер політики австрійського уряду щодо українців. Продовження реформ Марії-Терези Йосифом II, їх роль у розвитку національно-культурного життя Галичини та Буковини. Скасування кріпосного права. Головна Руська Рада. Скасування кріпосного права в Російській імперії. Буржуазні реформи 60-70 років та їх здійснення в Україні Участь українців у польському повстанні 1863-1864 рр. в Україні, Валуєвський циркуляр. Емський указ. Криза громадівського руху.

Проблеми становлення та консолідації української нації на початку XX століття. Процес політизації українського суспільства та визвольного руху. Проблеми становлення та консолідація української нації.Політичні партії та їх практична діяльність у створенні національної державності.

Україна в геополітичних планах країн Антанти і Троїстого союзу. Ставлення населення і політиків до війни.. Формування легіону Українських січових стрільців. Воєнні дії на території України у роки війни. Вплив Першої світлвої війни на розвиток буржуазно – демократичної революції в Російській імперії.

Тема 8. Українське національно-державне відродження (1917-1920 рр.)

Початок Української революції. Політичні партії в підросійській Україні. Утворення Центральної Ради. Початок українізації армії. Український національний Конгрес. I і II Універсали Центральної Ради. Зміни у політичних настроях, економічному та соціальному становищі населення. Загострення конфлікту Центральної Ради з Тимчасовим урядом Росії. III Універсал. Проголошення УНР. Всеукраїнський з'їзд Рад.

Тема 9. Війни Радянської Росії з УНР. Причини поразки української революції

Боротьба більшовиків із УЦР. IV Універсал. Мирний договір у Брест-Литовську. Гетьманський переворот. П. Скоропадський. Внутрішня та зовнішня політика Української Держави. Утворення Директорії. Відновлення УНР. Отаманщина. Проголошення ЗУНР. Злука УНР і ЗУНР. Причини поразки української революції. Історичне значення

Тема 10. Україна між двома світовими війнами (1921-1939 рр.)

Політика «воєнного комунізму». Утворення СРСР. Статус України. Голод 1921 - 1923 рр. Впровадження НЕПу в Україні. Економічне, соціальне та повсякденне життя населення в роки непу. Політика влади у царині культури. Українізація (коренізація). Релігійне життя в Україні. Західноукраїнські землі 1921-1929 рр .Перехід до форсованої індустріалізації. Директивне господарювання Хлібозаготівельні кризи 1927-1929 рр. Перехід до суцільної

колективізації. Розкуркулення. Доля приватних сільських господарів та їхніх господарств. Зміни у житті, побуті й психології селян. Правовий статус Східної Галичини та українських північно-західних земель у складі Польщі. Осадництво. Промисловість і сільське господарство. Українська кооперація. Економічне і соціальне становище населення. Політична ситуація. «Пацифікація». Розгортання українського націоналістичного руху. Утворення Української військової організації та Організації українських націоналістів.. Українські політичні партії. Культурне життя. Українські землі у складі Румунії. Економічне і соціальне становище українського населення. Діяльність українських політичних партій і рухів. Культурне життя. Становище Закарпаття у складі Чехословаччини. Економічне соціальне та культурне життя. Течії у громадсько-політичному житті українців: русофільство, рутенство, українофільство. Карпатська Україна. «Карпатська Січ». А. Волошин.

Тема 11. Україна в роки Другої світової війни (1939-1945)

Німецько-радянська війна (1941-1945). Радянсько-німецький пакт про ненапад 23 серпня 1939 року. Радянізація західних областей України. Початок радянсько-німецької війни. Напад Німеччини на Радянський Союз. Окупаційний режим. Розчленування України. Нацистський «Новий порядок». Злочинна політика окупаційних властей. Концтабори і масові розстріли. Трагедія Бабиного Яру. Розгортання руху Опору та його течії в Україні. Україна в 1943. Україна на завершальному етапі війни (1944-1945 рр.). Завершення вигнання окупантів з України. Завершальний етап боротьби в тилу. Радянський партизанський рух. ОУН-УПА на завершальному етапі війни. Становище в західних областях України. Возз'єднання Закарпаття з УРСР. Втрати України в роки війни

Тема 12. Післявоєнна відбудова. Суспільно-політичне життя в Україні у другій половині 40-х та 50-х років XX ст.

Україна в перші повоєнні роки (1945-початок 50-х рр.) Адміністративно-територіальні зміни. Україна в ООН та міжнародних організаціях. Відбудовчі процеси у господарстві. Голод 1946—1947 рр. Зміни в житті та побуті населення. Відновлення політики радянізації в західних областях України. Придушення визвольного руху 1944—1954 рр. Операція «Вісла». Особливості суспільно-політичного життя. Освіта. Наука. Література і мистецтво. Внутрішньополітичне становище України у середині 50-х рр. Стан промисловості та сільського господарства. Соціальне та економічне життя населення. Входження Кримської області до складу УРСР. XX з'їзд КПРС і початок лібералізації. Реабілітація жертв сталінських репресій. Ставлення в суспільстві до діяльності М. Хрущова. Загострення боротьби серед вищого партійного керівництва України. Зміни в управлінні господарством. Розвиток промисловості. Аграрна політика у другій половині 50-х — першій половині 60-х рр. XX ст.

Тема 13. Україна в період «стабілізації» Радянської влади. Загострення соціально-економічної та ідеологічної кризи (1965-1990 рр.)

Нові явища у соціальній сфері в кінці 60-х 70-х роках. Зрушення у повсякденному житті населення. Науково-технічна революція. Реформи освіти. Здобутки науки. Посилення русифікації. «Відлига» в українській літературі та у

мистецтві. «Шістдесятництво» в українській культурі. Зародження дисидентського руху в Україні та його особливості. Релігійна політика.

Перебудова та її особливості в Україні. Чорнобильська катастрофа. Гласність лібералізація. Пожвавлення громадської активності. Стан економіки. Рівень життя населення. Розгортання страйкового руху. Формування багатопартійної системи. Формування національних громадських організацій і об'єднань. Релігійне відродження.

Тема 14. Розпад СРСР. Україна в умовах незалежності.

Вибори до Верховної Ради УРСР і місцевих рад 1990 р. Декларація про державний суверенітет України. Загострення політичного протистояння. Спроба державного перевороту в СРСР. 7. Проголошення незалежності України, Референдум 1 грудня 1991 р. і вибори Президента України. Розпад СРСР і створення СНД. Державотворчі процеси в Україні. Прийняття Конституції України 1996 року, запровадження національної валюти.

Тема 15. Європейський вибір України. Україна в умовах повномасштабного вторгнення військ російської федерації

Геополітичний вибір України: утвердження євроінтеграційного курсу. Україна в імперській доктрині «руського міра». Політичні, економічні, інформаційні та інші засоби тиску на Україну в контексті відродження прагнень Російської Федерації (РФ) до реімперіалізації на теренах колишнього СРСР. Зрив угоди про асоціацію України та Європейським Союзом (ЄС). Євромайдан. Революція Гідності. Крах режиму Віктора Януковича. Небесна Сотня. Президентські та парламентські вибори 2014 р. Обрання Петра Порошенка Президентом України. Підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Надання українцям права на безвізовий режим в'їзду в країни ЄС. Початок війни РФ проти України: окупація, анексія Криму, збройна агресія на сході України. Квазіреферендуми і проголошення маріонеткових квазідержав Донецької Народної Республіки (ДНР), Луганської Народної Республіки (ЛНР). Антитерористична операція/Операція об'єднаних сил (АТО/ООС). Перебіг бойових дій. Мінські домовленості. Українське громадянське суспільство в обороні держави. Добровольчі батальйони. Волонтерський рух. Участь добровольців іноземців у збройній боротьбі на боці України. Міжнародна позиція щодо конфлікту. Позиція США та держав «великої сімки». Санкції, накладені на РФ за невиконання Мінських домовленостей. Соціально-економічний розвиток України у 2014–2022 р. Економічні, політичні, судово-правові реформи. Створення незалежної правоохоронної структури для підтримка України в умовах війни. «Норманська четвірка»: внесок у стабілізацію збройного боротьби з корупцією. Незавершеність реформ. Законодавче забезпечення статусу української мови як державної. Розвиток української культури. Утворення канонічної автокефальної Православної церкви України (ПЦУ). Президентські вибори 2019 р.

Широкомасштабне вторгнення російських військ на терени України: перебіг, результати. Збройні сили України (ЗСУ), Національна гвардія, територіальна оборона, громадянське суспільство та влада в обороні країни. Злочини геноциду та воєнні злочини РФ проти України.

VIII. Форми та методи контролю

Освітній процес у коледжі з дисципліни «Історія України» передбачає такі види контролю якості навчальних досягнень: поточний та семестровий контроль.

Поточний контроль здійснюється з метою виявлення рівня засвоєння здобувачем освіти змісту навчальної програми.

Поточний контроль здійснюється впродовж семестру під час проведення занять.

У процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота здобувача освіти над досліджуваним матеріалом: повнота виконання завдань, рівень засвоєння навчальних матеріалів, робота з додатковою літературою, вміння й навички індивідуальних і групових презентацій, дослідницької роботи.

Поточний контроль реалізується у формі усної або письмової відповіді.

Види поточного контролю:

- індивідуальний або групове опитування;
- індивідуальна або групова презентація (представлення виконаного завдання);
- аналіз ділових ситуацій (аналіз ситуації, поданої у вигляді текстового, графічного або усного матеріалу, відеофільму; аналіз варіантів вирішення проблеми, вибір оптимального варіанту);
- тести;
- підготовка повідомлень та проектів з різних тем
- складання портретів особистостей;

Оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти, яка передбачена в тематичному плані поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті, або ж контролюється під час підсумкового контролю.

Форма ***підсумкового контролю*** успішності навчання – диференційований залік, що дозволяє оцінити якість виконання здобувачем освіти програми підготовки з дисципліни «Історія України» за відповідною оцінкою. Диференційований залік передбачає обов'язкову присутність здобувача.

Диференційований залік з дисципліни проводиться після закінчення її вивчення на останньому занятті). У разі невиконання завдань поточного контролю з об’єктивних причин, здобувач освіти має право скласти їх до початку екзаменаційної сесії. Час та порядок складання визначає викладач.

IX. Перелік питань до диференційованого заліку

1. Джерела вивчення та історіографія історії України.
2. Наукова періодизація і характеристика основних етапів української історії.
3. Початок людського суспільства та його еволюція на території України.
4. Трипільська культура.
5. Кочові народи на півдні України.
6. Антична колонізація Північного Причорномор'я.
7. Проблема етногенезу східних слов'ян.

8. Перші державні утворення на території України.
9. Основні території походження Київської Русі.
10. Перші київські князі, їх внутрішня та зовнішня політика.
11. Християнізація Русі та її історичне значення.
12. Реформаторська діяльність Ярослава Мудрого.
13. Еволюція політичного устрою Київської Русі. Причини політичного децентралізації Русі.
14. Історичне значення та проблема спадщини Київської Русі.
15. Етапи політичної історії Галицько-Волинської держави.
16. Внутрішня і зовнішня політика Данила Галицького.
17. Історичне значення Галицько-Волинської держави.
18. Українська культура Давньоруського періоду.
19. Українські землі у складі Великого князівства Литовського.
20. Наступ Польщі на українські землі. Утворення Речі Посполитої.
21. Соціально-економічні та політичні передумови виникнення українського козацтва. Реєстрове козацтво.
22. Політика гетьмана П. Конашевича-Сагайдачного.
23. Козацько-селянські повстання кінця XVI ст. та 20-30-х років XVII ст., їх наслідки.
24. Брестська церковна унія 1596р. та її історичне значення.
25. Розвиток української національної культури в литовсько-польську добу.
26. Причини, характер та періодизація нац.-визвольної війни 1648-1676рр.
27. Формування української державності в ході національно-визвольної війни 1648-1676рр.
28. Березневі статті: умови і правове значення.
29. Постать Б. Хмельницького в українській історії. Оцінка діяльності.
30. Україна після смерті Б. Хмельницького. Гетьмани І. Виговський та Ю. Хмельницький.
31. Андрусівське перемир'я 1667р. «Вічний мир» та його наслідки
32. Гетьманування П. Дорошенка. Причини поразки української національно-визвольної війни 1648-1676 рр. та її історичне значення.
33. Адміністративно-територіальний та політичний устрій Гетьманщини, її соціально-економічне становище.
34. Гетьман І. Мазепа: оцінка діяльності .
35. Конституція П. Орлика та її історичне значення.
36. Антиукраїнська політика Петра І. Наступ Росії на українську автономію.
37. Антиукраїнська політика Катерини ІІ. Ліквідація Гетьманщини.
38. Польське панування на Правобережній Україні у XVIII ст. Гайдамацький та опришківський рух.
39. Геополітичні зміни в Україні в ІІ пол. XVIII ст. Три поділи Польщі. Перерозподіл українських земель.
40. Українська культура в ІІ пол. XVII – XVIII ст.
41. Сутність українського національного відродження XIX ст. його передмови та етапи.

42. Початок національно – державного відродження в Наддніпрянській Україні в XIX ст.

43. Кирило-Мефодіївське братство. Т.Г.Шевченко.

44. Національно – визвольний рух Наддніпрянській Україні в II пол. XIX ст.

45. Національно – визвольний рух в Західній Україні в I пол. XIX ст.

46. Національно – визвольний рух в Західній Україні в II пол. XIX ст.

47. Утворення перших політичних партій в Україні, їх програми.

48. Модернізація економіки України в II пол. XIX ст. Реформи 60-х – 70-х рр.. XIX ст. в Російській імперії та їх вплив на Україну.

49. Активізація революційно – визвольної боротьби в Україні на початку XX ст. Перша російська революція 1905-1907рр.

50. Аграрна політика П.А. Столипіна в Україні, її наслідки.

51. Україна в Першій світовій війні (1914-1918рр.).

52. Заснування Української Центральної Ради, її соціальна база і програма.

53. I та II Універсали Центральної ради їх зміст та значення.

54. III Універсал Центральної Ради. Проголошення УНР.

55. Проголошення Радянської УНР. Війна більшовиків проти ЦР.

56. IV Універсал. Брестський мир і Україна.

57. Українська держава гетьмана П. Скоропадського.

58. Директорія УНР, її склад, внутрішня та зовнішня політика.

59. Проголошення Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР) Акт Злуки українських земель.

60. Уроки української національно-демократичної революції 1917-1920рр.

61. Союзний договір від 30 грудня 1922 року, його сучасна політична оцінка.

62. Українське національно-культурне відродження 1920-х р. Українізація.

63. Соціально-економічні перетворення в Україні на основі нової економічної політики (НЕПу).

64. Сталінська політика індустріалізації.

65. Колективізація українського села. Голодомор 1932-1933рр., його наслідки.

66. Тоталітаризм як явище світового порядку, його суть і особливості в радянському Союзі. Масові репресії 30-х рр. в Україні, їх наслідки. Розстріляне «Відродження».

67. Становище західноукраїнських земель в 20-30-х рр.. XX ст. Українські землі у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини.

68. Створення ОУН. Інтегральний націоналізм.

69. Радянсько-німецькі договори 1939 р. і західноукраїнські землі.

70. Напад Німеччини на СРСР. Початковий період війни.

71. Нацистський окупаційний режим і антинацистський опір в Україні

72. Визволення України від німецьких загарбників. Закінчення Другої світової війни. Вклад України в розгром гітлерівської Німеччини та її союзників.

73. Україна в системі міжнародних відносин після Другої світової війни. Возз'єднання українських земель.

74. Труднощі відбудовчого періоду в Україні. Голод 1946-1947рр.

75. Соціально-економічні перетворення та національна політика в Західних областях України в післявоєнні роки. Політична платформа і тактика боротьби ОУН-УПА в 1945-1953рр.

76. Суспільно – політичне життя в Україні наприкінці 40-х – на початку 50-х рр. Сталінські репресії «Ждановщина».

77. Розвиток народного господарства в середині 50-х – І пол. 60-х рр.

78. Спроби лібералізації суспільно-політичного життя України у ІІ пол. 50-х – І пол. 60-х років. Шестидесятники.

79. Посилення кризових явищ в соціально-економічному житті України протягом 60-80-х ХХ ст.

80. Дисидентський рух в Україні, його характеристика.

81. Перебудовчі процеси в СРСР. Зростання суспільно-політичної активності населення України наприкінці 80-х – на початку 90-х років.

82. Акт проголошення незалежності України. Всеукраїнський референдум та вибори Президента України 1 грудня 1991р.

83. Розпад СРСР та створення СНД. Україна в системі СНД.

84. Розбудова незалежної української держави. Вибори до верховної Ради України в березні 1998р.

85. Україна на міжнародній арені. Основні напрямки зовнішньої політики в сучасних умовах. Українська діаспора у світі.

86. Загострення відносини з Російською Федерацією. Окупація та анексія Криму Російською Федерацією. Агресія проти України.

87. Гібридна війна. Бойові дії на Сході України. Добровольчі батальйони..

88. Реакція світової спільноти на агресію РФ проти України. Спроби мирного врегулювання. Мінські домовленості.

89. Євроінтеграційний поступ України: економічні та політичні аспекти. Угода про асоціацію між Україною та ЄС. Режим безвізового виїзду в країни Є.С. для громадян України.

90. Особливості культурного розвитку України останнього десятиліття

Х. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Оцінка «відмінно» ставиться, коли здобувач освіти виявляє глибокі і міцні знання навчального матеріалу в обсязі робочої програми дисципліни, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію. Використовує набуті знання і вміння для прийняття рішень у стандартних і нестандартних ситуаціях. Переконливо аргументує відповіді, відстоює власну позицію щодо питань, які розглядаються. Здобувач освіти добре знайомий із основною, а також додатковою літературою з навчальної дисципліни. Володіє уміннями та компетенціями – загальними та фаховими, передбаченими освітньо-професійною програмою. При тестовому контролі дає правильні відповіді на 90 - 100% від загальної кількості тестових завдань.

Оцінка «добре» ставиться, якщо здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу. Вміє застосовувати набуті знання та вміння для розв'язання практичних завдань, але допускає окремі неточності. У відповіді простежується порушення принципу систематичності і логічності викладу навчального матеріалу. Самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких є незначною. Здобувач виявляє ґрунтовне знання основної бібліографії, однак лише поверхово орієнтується у допоміжній літературі. При тестовому контролі дає правильні відповіді на 75 - 89% від загальної кількості тестових завдань.

Оцінка «задовільно» ставиться, якщо здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача. У своїх міркуваннях спирається на повторення думок викладача або автора, не вміє навести власні приклади, не може відповісти на додаткові запитання. Відповіді не відображають самостійного розуміння теми. Не завжди робить правильні логічні висновки й узагальнення. Намагається оволодіти уміннями та компетенціями – загальними та фаховими, передбаченими освітньо-професійною програмою. При тестовому контролі дає правильні відповіді на 55 - 74 % від загальної кількості тестових завдань.

Оцінка «незадовільно» ставиться, якщо здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну його частину. Він спроможний висвітлити лише окремі питання, не вміючи їх аргументувати чи пояснити. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни відсутня. Його участь у освітньому процесі є пасивною, відповіді в більшості є неправильними або дуже поверховими, не здатний відтворювати практичні навички або допускає помилки, які завдають шкоди здоров'ю пацієнта. При тестовому контролі дає правильні відповіді менше ніж на 55 % від загальної кількості тестових завдань. Здобувач освіти повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни.

XI. Рекомендована література та інформаційні ресурси

1. Власов В. Кульчицький С. 10 клас, 2018. Літера ЛТД. – 256 с. https://shkola.in.ua/1749-istoriia-ukrainy-10-klas-vlasov-2018-stand.html
2. Власов В. Кульчицький С. 11 клас, 2019. Літера ЛТД. – 256 с. https://shkola.in.ua/1791-istoriia-ukrainy-11-klas-vlasov-2019-stand.html
3. Галімов А. Рівень стандарту. 11 клас. Історія України
4. Світлична В.В. Історія України: навч.посібник. – 8-е видання, доповнене. – К.: Каравела, 2019. – 404
5. Хлібовська Г., Крижановська М., Наумчук О. Історія України: підручник для 10 класу ЗЗСО (рівень стандарту).Тернопіль: Астон, 2023. – 292 с. https://shkola.in.ua/3027-istoriia-ukrainy-10-klas-khlibovska.html
6. Хлібовська Г., Крижановська М., Наумчук О. Історія України: підручник для 11 класу ЗЗСО (рівень стандарту).Тернопіль: Астон, 2024. – 320 с.